

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők:

LÉVA KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár:	
Egész évre	K. 5.-
Fél évre	2.50
Negyed évre	1.25
Egyes példány 10 filléért kapható:	
SCHULCZ IGNÁCZ LAPTULAJDONOSNÁL.	

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.

Hirdetések egyezség szerint.

MEGJELENII: MINDEN SZOMBATON.

Szerkesztőségi telefon szám 24.

Kik vezessenek?

(N. J.) Akiknek jó sorsuk oly helyet játszott ki, ahol hivatottak másokat, sokat-keveset vezetni, azokról nem beszélek. A törvény, a társadalom vagy egyesek akaratára helyezte oda. E keretben ám teljesítsék vezetői kötelességüket, avagy jogukat. Ugyis csak részei, szervei egy emberi berendezkedésnek.

Én a hivatott, a lelkiek szerinti és nem a formailag jogosított vezetőkre gondolok. Kik a hivatottak? Mindig a szervezetben élő emberek kulturális fejlettségét tükrözi vissza, kik vezetnek köztük. A vezetőkről ítélniük meg az embertömörülés egész tartalmi értékét és jelentőségét. Természetes is. A vezető: az aduja, ritkított betűje, kiállított mintája, tömörített egysége az általa vezetetteknek. Ő általa él, benne összpontosul. Mutassák meg a vezért és látom mindnyájuk értékét, avagy érték-telenségét.

Ez az igazság áll kis tömörülésektől — egész az államszervezetig. Nagy kulturájú, fejlődésképes, egészséges nemzeteknél a honfiak eleje: a legkiválóbbak, a legönzetenesebbek, a sokat tudók, a legnemesebben érzők — töltük meg az

irányító lépcsőfokokat a legmagasságig. Tessedő, rothadó nemzetéletről az élőködők tömege rohanja meg a nemzettestet és uralkodik rajta a maga éhségével, falánkságával egész a jólakásig, azontul is egész a tessedés és pihenő nyugalom kéjes vérszivátságig. Szigorúan a természettörvények uralkodnak itt is. Az élet-erős, üde nemzet kiirt magából minden élőködőt; — ellenkezően: azok lepik el a szervezetet és élnek vigan és kiélik a szervezetet és szaporodnak, amíg a szervezet eltartó ereje, az anyag tart. Ilyenkor nem a szervezet élete és fejlődése az öncél, hanem az élősdiék jóléte és eltartottságának lehetősége. Ezért ezek érdekében még a szervezetnek is kell valamit hasznára tenni, azt fenn kell tartani, mert egyébként az élősdiék mint az elpárolgott, beszívárgott, eltűnt vízfolyásban szárazon maradnak és elpusztulnak.

Igy van ez a legfinomabb szervezetnél, ez embertömörülésnél. Annak épségét, erejét jelenti, avagy betegségét szolgásgára hivatottságát, hogy a vezetők élősdiék, avagy a szervezet büszke virágai, koronái.

Minő felismerési lehetőségek visznek a helyes megítéléshez? Egyedül a tartalmi mérlegelés.

Csak az lehet hivatott egyeseket, sokat, társadalmat, államéletet vezetni, akiben erre a szükséges tulajdonságok meg vannak. Akiben a szellemi átfogó, a vezetendő terrénumot átfogni képes. Aki lelkét, esztét, szívet a vezetendőkre egészében ráhelyezni képes. Mindenkire egyformán, de a kört egész be kell tölteni. Ha látókörom, képességem csak néhány ember együttélésének kulturális biztosítására alkalmas, ugy vezető képességem e néhány ember vezetésén túl nem terjeszkedhetik. Ha látókörom csak a kis domb magasságáig ér s annak szűk környezetéig, ugy bennem nagyobb körzetek áttekintésére és vezetésére képesség nincs. Nagy magasságokig kell tudni eljutni, gondolkodás, tudás és érzésekben, hogy nagy körzeteknek hivatott vezetői lehessünk. És nagyon átfinomult szívvel kell rendelkeznie annak, aki lelki magassága világából egy nagy körzet embervilágának hivatott vezetője akar lenni. Az egésznek, a körzet tömegének kell akkor élni, az egész érdekeit kell szolgálni és az ezerféle széteső érdekek eredőjét kell tudni felismerni és szolgálni tudása és készsége egész erejével.

Társadalmakat, embereket ve-

A „Szent István“ védjegyű „Dupla maláta sör“ nemcsak elsőrangú üdítő, de jelentékeny gyógyhatású ital is, nérszegénység, idegesség, stb. esetekben. Különösen ajánlható lábadozóknak és szoptató nőknek. Jégbehűtve üvegenként 50 fillér. Egyedüli raktár és elárusító hely **Kertész Lajos** lüszér és csemege kereskedése Léván.

zetni erkölcsösen csak azok vállalkozhatnak, kikben e tulajdonok: egyéni sajátosságok; és csak addig a terjedelemben, amíg e sajátosságuk tartalmi kiterjedése ér. Minden más: feltolakodás, tülekedés, visszaélés kihasználás és az ember-szervezet életfejlődése szempontjából erkölcstelen, mert nem a fejlődés érdekében él, sőt a fejlődést megrekeszti. Ez igazság alapján minden emberszervezet mozgalom kilátástalan, sőt indokolatlan, míg ily morális értelemben vett vezetői nincsenek. Hiába ordít a demagógia, a szájhösködés, az csak a tájékozatlanokat és nyulszívűeket ijesztheti meg. Csak a hivatott vezetők által képviselt emberszervezeti mozgalmak veendő számba és tekinthetők evolutionális fejlődési törekvésnek.

A társadalmakat csak azok vezethetik hivatottan, akik a társadalom egész körét átfogni tudják, akik előtt nem egyesek, a saját, avagy osztályok, vallások, foglalkozások érdekei irányadók, hanem mindig a társadalom egészének érdekei lebegnek szemük előtt.

Tisztviselők a drágaság ellen.

— A drágasági pótlék. —

(*) A lévai összes köztisztviselők, úgy az állami mint a közigazgatásiak október 29-én délelőtt a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlésre jöttek összes napjaink legaktuálisabb kérdése a drágasági, illetve családi pótlék ügyében.

A tisztviselők eme mozgalma teljesen jogosult és emberileg érthető, mert hiszen a drágaság mely az emberiséget létalapjában támadta meg, legsúlyosabban nehezedik a fix-fizetésű egyénekre. Mi a magunk részéről melegen ajánljuk a városi hatóság s az iskolafentartók figyelmébe a tisztviselők s tanítók szorult anyagi helyzetét, hogy azoknak a drágaság által bekövetkezett nagy baján, mielőbb és megfelelőbben segítsenek, de azt szeretnők, hogy a szegény szolgálókról sem feledkezzenek meg s azokat szintén megfelelő drágasági pótlékban részesítsenek. mert a drága élet ezekre is kegyetlenül nehezedik.

*

Holló Sándor elnök, bejelentette, hogy a tisztviselők a mai gyűlés megtartását külön kérvényben kérelmezték s ő a tisztviselők és a tanítók kérését jogosnak és méltányosnak találta s a gyűlést egybehívta, mert a drágaság ma már elviselhetetlen. Mig az osztrák tisztviselő passzív rezisztenciával s amerikázással kényszeríti kenyéradóit arra, hogy nagyobb darab fekete kenyéret kapjon tőle, a magyar tisztviselő

ennél nemesebben gondolkodik, lelkiismeretesen végzi nehéz munkáját, elvárja tehát, hogy kenyéradója ezt méltányolja. Kivánatos tehát, hogy úgy az állam, a közigazgatás valamint az iskolafentartók önkaratukból lássák be, hogy itt tenniük és pedig gyorsan kell tenniük.

Az elnök szavait a közgyűlés egyhangúlag magáévá tette és elhatározta, hogy részt vesz a november 12-én a fővárosban tartandó országos tisztviselői kongresszuson, mely a tisztviselők ügyeinek gyors szanálását tűzte ki célul. Továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy feliratot intéz a kormányhoz a minden rendű és rangú tisztviselők drágasági pótléka ügyében. Ezután Bányai Ferencz előterjesztette a kormányhoz intézendő memorandumot, melyet Holló Sándor elnök és Bányai Ferencz jegyző irtak alá. A közgyűlés által elfogadott memorandum a következő:

Nagyméltóságú m. kir. Kormány! Abban a nagy gazdasági küzdelemben, a létért való küzdelemben, melyet ma Magyarországon a különböző társadalmi osztályok folytatnak, a mely küzdelem minden percben forrpointjait érheti el; egyik osztály sem áll annyira fegyvertelenül, a védekezésre egyik sem képtelenebb, egyik sincs annyira kitéve a gazdasági élet veszélyes változásainak, mint a tisztviselői kar.

A munkás bérét emeli; a termelő drágábban termel; az iparos drágábban dolgozik; a kereskedő magasabb áron ad el; egy szóval mindenik kezében van védelmi eszköz, csak mi tisztviselők, kik minden tőkénket — mi rendelkezésünkre áll — az állam céljainak, a közigazgatás céljainak megvalósítására kötöttük le; mi vagyunk

TÁRCZA

Éjjel.

Horus, nagy éjjel üfök a szobámba . . .
 Künn az élet zug, zsigong.
 Föföttem lassan ing a lámpa,
 Parányi légy repülve dong.
 Csukott ajkamról sóhaj lebben
 Suttogva halkán álombatérten:
 — Hogyha egy csókos, pirosajhu
 Hőföhér leány eljönne értem! —
 S dalol a csend bus hosszú dalba
 Örökhé sir, csak nem nevet.
 És félig ébren, félig alva
 Csak hallgatom ezt az énekét.
 Néha, néha sir fel a felkém
 Suttogva, halkán álombatérten:
 — Hogyha egy csókos pirosajhu,
 Hőföhér leány eljönne értem!
 Deer éje remegve várom
 S a csend azóta csak dalol,
 Likog az ajkam, amíg az álom
 Puhá karjával rámlahajol.

A szoba csöndes. — De sir a felkém
 Suttogva, halkán álombatérten:

— Hogyha egy csókos pirosajhu,
 Hőföhér leány eljönne értem! —
 Pogány Márton.

Ujonccsonkítás.

Irta: Erdősi Dező.

Éjjel tizenkét órakor kopogtak a falusi orvos ablakán. A doktor, aki este ért haza az ötödik faluból, ahol hivatali kiküldetésben vett részt, amiért csak négy korona fuvarpénzt kapott, dühösen kelt fel az ágyából. Kinyitotta az ablakot s kikiáltott:
 — Ki az?
 — Én, Pogácsik Antal, felelte egy durva férfihang.
 — Honnan való?
 — Bogárdra, tekintetes uram.
 — Tessék, nyolc kilométer! A menykő csapjon ezekbe a parasztokba, dühöngött magában az orvos.
 — Aztán mi a baj?
 — A Jánosnak, a fiannak baja esett. Fát vágott az urasági erdőben. Talán részeg volt, talán nem vigyázott. Két újját

levágta a balta. Dél óta folyton gyün a vére. Nem tudjuk elállítani.

— Hány éves a legény?
 — Husz, tekintetes ur.
 — Hát a fene egye meg kendteket, így kell szabadulni a katonaságtól?
 — Ne tessék azt gondolni, tekintetes ur.
 — Van-e kocsij?
 — Van.
 — Hát pénz, öt korona?
 — Nem lesz sok, tekintetes ur? A fonyódi doktornak csak hatvan krajcárt fizetem.
 — Az nappal volt, aztán meg Fonyódi közelébb is van. Ment volna a fonyódi doktorhoz.
 — Az ángyom kommandálta a tekintetes urat. Abbul is dült a vér és a tekintetes ur meggyógyította.
 — Ki az ánya?
 — Kis-Kovács Antalné.
 — Magzatelhajtás — dörögte a szakállába a doktor. — Hát mi lesz? Van-e öt korona, vagy nincs?
 — Csak három van.
 — Akkor nem megyek.
 — Könnyögöm, tekintetes ur, a János az

teljesen védtelenül, mi állunk teljesen lefegyverezve a szabad versenyből teljesen kizárva, egész tőkénket, egyéniségünket lekötvén az államnak.

Ebben az aránytalan, egyenlőtlen harcban ezidők szerint magunkhoz méltó egy utat, egy módot látunk alkalmasnak s reméljük célra vezetőnek a magunk bajainak orvoslására: az anyagiakról való nagyobb mérvű gondoskodást, a jövedelem fokozást. Ezt pedig nem kérhetjük mástól mint kenyérdönőktől az államtól, az őt képviselő magas kormánytól.

Hazánk gazdasági helyzetét látva nem remélhetjük, hogy abban rövid időn belül lényeges javulás állhasson be. A husz más évszázados élelmiszerek, háztartási, ruházati cikkek, fűtőanyagok, lakásbérek állandó emelkedést mutatnak; ugyannyira, hogy a korlátozott jövedelemre szorított tisztviselői kart, ha rövid időn belül segítség nem adatik, az adósságokba, az anyagi romlásba való teljes elmerülés fenyegeti; ez pedig, bátran mondhatjuk, hogy az egész állami, közigazgatási erkölcsi alapjait fogja helyrehozhatatlanul megrongálni s egy társadalmi osztály révén az egész nemzetet létében megtámadni, mert minden nemzet csak úgy állhat fenn maradandóan, csak úgy fejlődhetik, az őt alkotó egyesek csak úgy boldogulhatnak, ha a létnek, fejlődésnek és előrehaladásnak feltételiszámára megadnak.

Minden fejlődésnek, minden haladásnak alapja pedig anyagiakban gyökeredzik. Az anyagi erő, illetőleg az anyagi szükségletektől való mentesítés teheti csak immunissá a tisztviselőt, a tanítót a kísértésekkel szemben. Csak ez fokozza az életkedvet, ez kvalifikálja a munkakedvet, ez dönti el

az államra nézve is fontos családalapítás problémáját. Egy szóval, ez az állami létnek egyik főalapja.

Ezt az alapot szilárdítani, ezt az életető tüzet táplálni, hivatása, kötelessége az államnak, ha szíven viseli szellemi és fizikai munkatársainak sorsát. Nagy időközökben hullatott ugyan morzsákat a kormányok kegye a tisztviselők asztalára, de végleges rendezést, gondtalan megélhetést, a teljes hivatásnak való éilhetőséget egyik sem valósította meg. S éppen emiatt nem egyébb a tisztviselő élete ide-oda való kapkodásnál, mellékes jövedelmek után való futkosásnál. Ennek megszüntetése pedig az államnak evidens érdeke és kötelessége.

Éppen azért egyesületünk arra határozta el magát, hogy — addig is, míg a tisztviselők országos kongresszusa által a státus és fizetésrendezés ügyében a nagyméltóságú kormányhoz juttatott momeranduma a remélt megvalósulás stadiumába jut — fölterjesztést intéz a kormányhoz azzal a kéréssel, hogy a szükség nyomasztó pillanatában átmeneti segélynyújtásképpen a mostani súlyos terhek elviseléséhez elegendő drágasági pótlék engedélyezését és folyósítását eszközölje ki.

Kis vétkeink az egészség ellen.

— A drezdai kiállítás egy szögletéből. —

A drezdai egészségügyi kiállítás főjellemvonása, hogy a laikus elött is demonstrálja a higiénia minden fontosabb mozzanatát. Soha szakkiallítás még annyira nem méltányoltak, mint ezt, s főleg annak Der Mensch elnevezésű pavillonját, amely a

népszerű egészségügynek minden csoportját szemléltető módon tárja a közönség elé. És a kíváncsi közönség ezrei lépik el állandóan ezt a látványosságot. Hogy milyen rendszert követ ez a csarnok a publikum figyelmének leköltése érdekében, annak illusztrálásul röviden azt a kis csoportot kívánom ismertetni, amely az embereket arra figyelmezteti, mennyit vétkeznek mindennap öntudatlanul az egészségügy legprimitívabb szabályai ellen.

És mindez néhány tábla, néhány kép és néhány felírás segítségével történik, melyeket szabadon lefordítva és bővített magyarázattal akarok olvasóinknak bemutatni, hogy szinte rámutassak arra, mily praktikus hasznos irányokat követnek az új, modern kiállítások. Ez az igénytelen kis csoport ebből a szempontból remeklétszámba megy.

Az első tábla egy elegáns urinőt ábrázol, amint a lováról leszáll és éppen azon van, hogy a lovat, mely egy kis sétalovaglás alkalmával bravurosan viselte magát, megcsókolja. De egy felírás körülbelül a következőket tartalmazza:

— Még a lovat se csókol meg, mert nem tudhatod milyen betegségben szenved. Vannak ragadós betegségek, amelyek halált okozhatnak!

Egy másik kép egy fiatal embert ábrázol, amint egy csinos hölgynek akar kezet csókolni, a hölgy másik kezében ölebecskét szorit magához. Mire a fölírás körülbelül a következőkre inti a fiatal embert:

— Azt a kezet, amelyet meg akarsz csókolni, az a kis kutya is megnyalhatta. A kutya néha tisztátlan, nem lehet tudni, hol járt a nyelve, s micsoda bacillusokat szedett fel. Óvakodjatok a ragályoktól.

egyetlen munkabíró fiam. A kisebbik, a Jóska hóborost. A lányom, a Veronka hephtikás. Mi lesz velünk, ha a János elpusztul? Ne tessék nem gyönni.

— Csak úgy megyek, ha előbb lefizeti az öt koronát.

A paraszt nagyot sóhajtott.

— Hát négy koronát most adok. Nincs több nálam. Az ötödiket majd odahaza.

— Hát jö, adja ide kend a négy koronát, de megmondom, hozzá se nyulok a beteghez, míg az ötödiket meg nem kapom. Megértette kend?

— Igenis.

Tíz percz mulva ott ült az orvos a paraszt mellett a kocsin. Éjfekete tavaszi éjszaka volt, hűvös szél borzongatta az álmos doktort. Két sovány, de ürge ló volt a kocsi elé fogva. Pogácsik hatalmasat vágott közéjük az ostorral s a lovak szilajul nekiiramodtak.

— Vigyázzon kend ebben a disznó sőtétben. Még fölfordulhatunk.

— Ne tessék félni. Ugy ismerem az utat, mint a tenyeremet.

— No no! — mormogta az orvos.

A kocsi kegyetlenül rázott, a doktornak

keményen meg kellett fogozkodnia, hogy tartsa magát a helyén. Harmadik éjszaka, hogy nem aludta ki magát. Az első éjlet betegnél töltötte, a másodikat át kellett lumpolni a szolgabíróval, a harmadikat pedig a felesége betegyánál kellett töltenie. Cudar élet! — gondolta magában, talán százezredszer. A jövedelem kevés volt, a járás és a fáradság nagy. Mikor ide pályázott, a járás már négy esztendeje orvos nélkül volt s minden faluban két három kuruzsló működött. Rengeteg baja volt, míg ezektől megtisztította a járást, de sok ellenséget szerzett magának. Nem tudott beszélni a nép nyelvén s az bizalmatlan volt hozzá, betolakodott idegennek tartották, akinek ma itt a hazája, holnap meg a hetedik határban. Csak akkor enyhült meg iránta a hangulat, mikor összekuporgatott forintokon megvette a házat, ahol lakott.

Módos gögös nép volt, mely sem a papot sem a jegyzőt nem becsülte, az urfélék hegye élőküldöknök mondta. Az orvos tudományát nem ismerte el, ha sikere volt valami nagy betegnél, a fizetséget mindig azzal a megjegyzéssel keserítették el, hogy lám milyen kár a pénzért, mikor a termé-

szet is segített volna. Éppen ezekkel a fizetségekkel volt a legtöbb baja, sorra kellett perelnie betegeit, akiket meggyógyított s ezek váltak a legmegátalkodottabb ellenségeivé. Ahol meg pláne meg is halt a beteg, ott honorárium helyett azzal vádolták meg, hogy ő küldte a sirba. Az orvos okult s már hosszabb idő óta csak úgy ment el a beteghez, ha előbb lefizették a taksát. Keserű, rideg ember lett belőle és nem szerette a népet.

— Mikor érünk Bogádra?

— Még egy jó óra.

Az orvos sóhajtott.

— Ha legalább szundikálni lehetne. De ez a kocsi úgy ráz! Az ut is rossz.

— Persze, a féderes kocsi inkább megtenné a tekintetes urnak. Az öt koronáért rázathatja magát, mondta Pogácsik és a lovak közé csapott.

— Szentelen népség dünyögte az orvos. Szót nem váltottak, míg meg nem érkeztek.

A beteg legény halotthalványan, becsukott szemmel feküdt a tuldomött, nehézlillu súlyos párnák között. Két asszony ült az ágya mellett s egyre igazgatták a párnákat.

Hasonlóképp szól azoknak, akik a macskát kedvelő hölgyeknek kurizálnak.

Egy szobaleány a portörölő kendőt az ablakon át rázza ki az utcára. Ezt tárgyalja a következő aposztrófálás:

— Ne engedjétek, hogy cselédetek az utcán járókélők nyakába hintse a port, piszkot, bacillust és szemetet. Számtalan ember kerülhet érve bajba,

Egy sleppes nő alatt a következő felírás olvasható:

— Hölgyeim! A lépcsők, az utcák, a termek piszkát, szemetjét ne gyűjtsék maguk alá. A tisztatlanság magában is kellemetlen, hát még ha meggyőződnek arról, hogy azzal bizonyos betegségek csiráit is felszedhetik magukba.

A következő intelm is sok embernek szól:

— Ne tessék a zsebkendővel a poros meg piszkos cipőjét és azután a padot le-törölni melyre ülni akar, mert az így porral telített zsebkendővel később az izzadságot is letörli az arcáról, homlokáról, szeméről.

Vagy:

— Ne tessék a vasuti kupéban a vis-avis ülésre rakni becses lábait, mert nem tudhatja, milyen piszkos és mennyi bacillus marad ott ennek nyomán az utitársa féltett egészségének rovására.

— Ne hagyjátok gyerekeiteket a vízvezeték csöböl inni, mert nem tudhatjátok, nem fertőzték-e meg e csövet azok, akik előttük szopták a vizet ugyanabból.

— Ne köpködj se beszéd, se tósztozás közben, se az utcán, se a szalonban, de még nyilvános helyen és közúti kocsikban sem, mert köpködni, sőt köpni is tilos. Azt már mindenki tudja, hogy miért.

— Ne nyálazd meg az ujjaidat, mikor egy könyvet olvasva lapozol, mert nem tudhatod, hogy előtted való olvasónak a nyála nem fertőzte-e meg ugyanazon könyv ugyanazon lapjait.

— Ne vedd a szádba a tollszárat sem írás közben, sem azután, mert nem tudhatod kinek a tisztátlan szájában lehetett előtted, vagy miként piszkolódott be egyébként.

— Ne nyalgasd a levélborítékot és bélyeget. Nem bizonyos, tiszta volt-e a ragasztószer, amelyet rá alkalmaztak s a borítéknyalás ezenfelül veszedelmes sebeket ejthet érzékeny nyelveden.

Ezek az intellektuális szomszédos tabellák mutatják az alkoholévezetnek hátrányait, de nem az eddig ismert és a gyárakban terjesztett ijesztő tabellák szerint, hanem sokkal érdekesebb csoportosításban. Például egy csomó hordót tesznek egymás mellé, hogy feltüntessék azt a sörmennyiséget, amelyet az ember 30 év alatt elfogyaszt, ha naponként csak három pohár sört megiszik. Azután feltüntetik ennek az abszolút alkoholmennyiségét és szembeállítanak azzal a legendával, hogy a sör tápláló erejű és némileg pótolja a kenyeret. Demonstrálják, hogy tíz fillér ára cukor, tej, kenyér, vagy szalonna mennyivel több tápanyagot tartalmaz, mint ugyanannyi áru sörrel. De még azt is megmutatják, hogy mennyi pénzt emésztett ez a 30 évi ital, s kitűnik, hogy ezért az összegért csinos kis házikót építhetett volna az illető.

Ez a népszerű oldala a dolognak. A demonstráció azonban arra is kiterjed, hogy az alkoholelles állatokban, u. m. Svéd-, Norvégországban, Dániában, Skóciában

mennyire csökkennek a bűnesetek; egy tabella viszont azt mutatja, hogy a vasárnapi mulatozásokat és ivásokat követő hétfőn mennyivel hitványabb a gyári munka a legtöbb iparágban, végül egy tabella azzal a problémával foglalkozik: milyen befolyása van az alkoholinak a munkátlan-ság előmozdítására.

A tilalmaknak főntebbi sorozata persze nem teljes. Jó lett volna még utalni a fűző pusztításaira, arra az abuzusra, mely szerint a nők gombostűt tartanak a szájukban, gyilkos tűt a kalpjukban, a szűk cipőkre, a botrányos magas cipősarkokra, a félmázsás nőikalapokra, az étkezés körül előforduló abuzusokra, a piszkos pénz forgalmából származó veszélyekre stb.

De hiszen ez a kezdeményezés, amely a mostani kiállítás révén oly nagy sikert aratott, bizonyára hatással lesz a mi szakköreinkre is, akár népszerű előadások, akár rendszeres iskolai oktatás révén a közönséget a jövőben megóvják a higiénia ellen naponként elkövetett vétésektől, vagy legalább is vétkes mulasztásoktól.

És akad majd valaki, aki könnyen áttekinthető, igazán népszerű hatásos kis oktató füzet gyanánt megírja nemcsak azt, amit nem szabad az egészség rovására elkövetni, hanem azt is, milyen kötelességeink vannak az egészség rendszeres ápolása érdekében.

Ad normam: Illik, nem illik...

G. M.

A szobában kis petróleumlámpa világított. A lámpa félig le volt csavarva s nehéz, fojtó petróleumbűz illata áradt szét.

— A koronát — mondta az orvos, ahogy az ágyhoz lépett,

— Itt van — szót Pogácsik és átnyújtotta az ezüstpénzt.

— No gyerünk.

Az orvos lassan, óvatosan bogozta ki a színes keszkenőket, amikbe a beteg balkeze volt becsavarva. Vértől csepegett valamennyi.

— No, ez jól megcsinálta — dörmögte — a doktor.

Kiszedte a táskájából a műszereit, a kötszereket; levágta a két ujját, melyek élet és vér nélkül egy kis bőrdarabon fityegtek.

Pogácsik mikor ezt látta, fölriadt.

— Hát nem lehet már visszanyöveszteni?

— Nem, felelt az orvos keményen.

— Nem baj, marad még három ujj. Azzal is tud dolgozni, aki akar.

Az asszony, Pogácsik felesége, odasugott az urának

— De ugy-e, ha meggyógyul, akkor se válik be!

— A paraszt a fejét rázta.

Az orvosnak jó füle volt, meghallotta, a mit az asszony mondott.

— Hát aztán nem kár azért a kétujjért? Azért a három esztendőért koldus lesz örökéletére.

— Nem lesz koldus, szólt dacosan Pogácsik. Ha a keze fejét, ha mind a két kezét levágta volna, akkor sem lesz koldus. Két fertály föld esik rá, meg belsőség, meg legelő meg erdőrés.

— Annál rosszabb. Nem tudja majd élvezni a gazdaságát.

— Élvezni? Minek élvezni? Nem farsang az ember élete. Gyűjtsön, dolgozzon, azért van az ember.

Az orvos kímosta a sebet s a beteg felnyögött. Kinyitotta a szemét.

— Tekintetes ur nem halok meg?

— Nem. Sok vért vesztett. Ágyban kell maradnia, néhány hétig nem szabad dolgoznia, jól kell ennie, hogy vért kapjon.

— Nem uri beteg az, orvos ur. szót Pogácsik keményen. Nem dolgozni, jól élni? Könnyű ezt mondani.

Az orvos vállat vont. Rég letett már arról, hogy ezeket az embereket kapacitálja.

— Hát maguk látják. A dologhoz való

ereje úgy jön vissza, ha betartják, amit mondok. Ha nem tartják be, hát nem tartják be. Hát nem lesz katoná, fordult a legényhez. Örülisz-e?

— Isten őrizz, nem azért tette, szólt közbe Pogácsikné.

— Nem hát, erősítette az ura is.

— Hát jól van, én nem vagyok törvény-szék, én nem faggatom kendteket. Hát örülisz-e, János? — fordult megint a legényhez.

— Nagyon oda vagyok én, susogta a beteg.

— Hát nem szebb dolog katonának lenni? Tán huszár is lehetél volna.

— No, mit ér az? szólt Pogácsik. A nadrág, az piros, de lópuccolás az minden nap van. Nem azért neveltem a fiamat, hogy lovat pucojjon a császárnak. És a gazdaságba három évig hasznát se vegyem. Amikor a legjobb erőbe van. Adót, párbért tanított, orvost fizetni, jegyzőt tartani! Pénz kell ehhez. Miből, honnan, ha katonának megy az, akinek dőgozni kéne? Más bolond megteszi. Hát legyen más bolond. Az a két rongyos ujj megéri.

HIREK.

Mindenszentek.

Mindenszentek napját ősidoztól fogva a halottak emlékének szentelte a keresztény világ. Ezen a napon minden ember megemlékezik az ő kedves halottairól és a halottak csöndes birodalmát, a temetőt, ezen a napon az élők ezrei népesítik be, akik odahordják a halottaknak a sirra, az ősz kései virágait. Az este stójtjében pedig meggyújtják a sirokon a gyertyákat, a mécseseket és az élők körül állják a halott sírját és szeretettel, könnyű fájdalommal telt megnyugvással szívükben, gondolnak a halottra, míg a temető fölött az égő gyertyák szaga egybe vegyül a novemberi levegővel.

Szerdán szép ünnepe volt a halottaknak. Az idő kedves volt hozzájuk, aranyos nap-sugár ragyogta be fejfaikat. Éppen azért az est is szebb volt most a temetőn, mert a gyertyákat nem délután égették el mint tavaly az eső miatt és a szép időben nagyon sok nép gyűlt egybe a sirok között.

E nap azonban nem csak a halottaké volt, hanem az élőké is. A szegény tudósbetegeké, akiknek gondozó intézetük javára jószívű uriaszonyok gyűjtötték a koszoruból megtakarított „egy virágszál” árát a temetőben. És ez a szép ötlet, mely immár állandó kedves szokása lett a halottak ünnepének, mert igazán nem terheli meg a közönséget, szerte az országban nagy népszerűségnek örvend. Nálunk két urnánál folyt a nemes célra való gyűjtés s tíz órától esti hatig felváltva dr. Kersék Jánosné és egy társa, Honecz Józsefné, Bogner Gyuláné, Kabina Józsefné, Bellan Adolfiné, Schulpe Alfoznné, dr. Medveczky Károlyné, özv. Czírok Jánosné, Józsefcsek Gézáné, Hoff-

Pogácsik elakadt. Elárulta magát. A felesége ijedten nézett rá. A ravasz paraszt azonban feltalálta magát.

— Hát ezt csak úgy gondolom most, hogy vigasztaljam magamat is, meg a Jánost is. A két ujj már oda van. Hárman is látták, hogy véletlenségből vágta beléjük a baltát. Ha ez nem esik meg velem, én tőlem százszor is lehetett volna katoná.

Az orvos bevégezte a munkáját. Összeszedte a műszereit.

— Mehetünk.

Megint kocsira ültek és indultak hazafelé. Pogácsik most már lassabban hajtott. Kímélte a lovakat.

— Tekintetes ur tenniben van a fiam? kérdezte kis idő múltán.

— Rendben.

— No, ne hogy még egyszer kelljen érte menni. Nem potyognak az égből az őt koronák.

mann Árpádné, Hoffmann Ilonka, Levatic Gusztávné, dr. Frommer Ignác, Schubert Pálné, Novák Margit, Berkó Istvánné, Tóth Ferenczné, Faragó Samuné, Hetzer Adolfiné, Bittó Gyuláné, Novotny Margit, Árvay Miczi és Gyapay Marcsa fáradoztak vele, kik körül szolgálatra kérszi emberek képezték a gárdát s a szegény tudósbetegek nevében köszönettel fogadták az obulusokat, melyek 163 K. 16 fillerre szaporodtak föl.

A szabadságharc vitéz honvédjeinek sírjánál a hagyományos szép szokáshoz híven az állami tanítóképző intézet növendékei rendeztek kegyeletes ünnepséget, világították ki a sirt és megkoszorúzták az emlékoszlopot. A kegyeletes ünnepély műsora, melyet nagyszámú közönség hallgatott végig ez volt:

1. Apotheozis, Bajza Józseftől. szavalta: Glatz János IV. é. n. 2. Szentelt hantok... Énekelte az ifj. énekkar. 3. Alkalmi beszéd. Elmonta: Ruzsonyi Jenő IV. é. n. 4. Hősök ünnepén. Irta: Illés Bálint. Szavalt: Flórián Traján III. é. n. 5. Áldás. Előadta az ifj. énekkar. 6. Lévai honvédek sírjánál. Irta: Kersék János. Szavalt: Ördögh Árpád IV. é. n. Végezetül pedig a Himnuszt énekeltek el.

— **Eljegyzés.** Kalmár Géza újbányai gazdasági szaktanító, eljegyezte Pintér Hedvig újbányai áll. ovónót. Gratulálunk.

— **Kinevezés és áthelyezés honvédségünk-nél.** A király november hó elsejével Skvór Dezső főhadnagyot, a nagykanizsai 20. honvédegyalgezerhez való áthelyezés mellett századossá kinevezte. Aki Skvór Dezső ismeri, az tudni fogja, hogy erre az előléptetésre méltán rászolgált, éppen úgy mint egy évtizedes itt tartzkodása alatt nagyban kiérdemelte a lévai társadalom becsülését. Éppen azért távozását sokan öszintén fogják sajnálni.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** Október 28-án György Henrik belügyminiszteri főszámtanácsos, egy számvizsgálóval megvizsgálta a város házi-, adó- és gyámpénztár kezelését. A vizsgálatok egy egész napot vettek igénybe s jelen volt azoknál báró Kürthy Lajos főispán is. A vizsgálat nem talált kifogásolni valót, csupán egy pár kisebb alaki dolgot módosított a kezelésnél. E bizottság 26-án Körmöcbányán tartott vizsgálatot.

— **A munkásbiztosító igazgatója.** A lévai munkásbiztosító pénztár október 30-án igazgató választást tartott. A választáson Néma József szatmári munkásbiztosítási számellenőr választott meg.

— **Tenyésztehenek beszerzése.** A bars megyei gazdasági egyesületnek több tagjai Krajszik Jenő egyesületi titkár és Bornemissza Gábor m. kir. gazdasági felügyelő vezetésével, eredeti szimenthali tenyésztehenek beszerzése céljából, november 16-án Schweiczba, a berni kantonba utaznak. Az utiprogramm később levélben fog közölni mindazon gazdákkal, akik az utazásban való részvételre jelentkeztek.

— **A Biokeop előadásai szombaton és vasárnap folytatódnak a városi színházban.** A kitűnő előadásokat a közönség élénk érdeklődésben részesíti. Vasárnap délután humoros gyermekelőadás lesz. Az ügyesen összeállított esti műsorból kiemelendők: érdekesítő sport Indo-Chinában és a kártya játékos, mely a kártyások erkölcsrajzát mutatja be érdekesítően, mely történethez hasonlót az élet nap nap után produkál.

— **A hitközségi választások.** A lévai izr. hitközség okt. 29-én választotta meg három évre előjáróságát. Nagy lelkesedéssel egyhangulag elnökké az érdemekben gazdag megyei főorvost, dr. Frommer Ignácot, alnökké a nagyreményekre jogosító dr. Balog Sándor ügyvédet, pénztárossá Knapp Dávidot, ellenőrré Trebitsch Ignácot, gondnökké pedig Weisz Simont választották meg. Ezekon kívül husz képviselőtestületi tagot is választottak.

— **Vadászat.** Nagykoszmályról írja tudósítónk: hogy Stipanitz Róbert gróf Erdődy kiskoszmályi uradalmának körerdése okt. hó 29-én hajtó vadászatot rendezett, amelyen lovag Bienerth J. belga nagykövet és felesége, Bodó uradalmi kormányzó, Uhrík József csaradi körerdész is résztvettek. Gróf Erdődy Imre és felesége elfoglaltságuk miatt távirati uton kimentették magukat. A vadászat eredménye igen kicsi volt, mert nagyobb vad nem esett. Ez igen bántotta a főúri vendéget, aki szenvedélyes vadász és gentlmann, mert minden szarvas lelővéseért ezer koronát fizet az uradalomnak.

— **A körmöcbányai siketnéma-intézet közgyűlése.** A siketnémaát gyámloló egyesület Körmöcbányán november hó 5-én, d. e. a városháza tanácstermében rendes közgyűlést tart.

— **Halálozás.** Özvegy Udvarý Jakabné, szül. Osztadiczy Anna, hosszas szenvedés után 71 éves korában október 29-én Zselizben meghalt. Özvegy Szilassy Sándorné az elhunytban édes anyját, dr. Dudich Endre nagysallói körorvos pedig anyósát gyászolja.

— **A községi takarékpénztárak ügye.** Több vidéki város példájára Bódogh Lajos polgármester nálunk is indítványozta hogy a város alapítson városi takarékpénztárt, mely alkalmas volna a város jövedelmeit fokozni. Azonban a községi takarékpénztárak ügye időközben megrekedt, mert a kormány elhatározta a pénztintézetek revízióját, s addig amíg ez az ügy rendezve nincsen — mint illetékes helyen a napokban kijelentették egy hírlapírónak — a kormány nem járul hozzá községi takarékpénztárak alapításához.

— **Felkötötte magát egy lángra.** Nem mindennapi módon vetett véget életének Juhász János garamvezekényi lakos, akinek egész életében a legnagyobb szerepet az alkohol játszotta. Ugyanis Juhász Jánost október 30-án délelőtt Szóda Mihály gazda istállójában a gerendán egy láncon fel-

akasztva, holtan találták. Az öngyilkost mint megrögzött alkoholistát ismerték, így öngyilkossága nem keltett nagyobb meglepetést falujában. A hatóság nem boncoltatta fel.

— **Tüzek a vidéken.** Garamszentgyörgyön október 24-én Butor Andrásné háza leégett. A vizsgálat kiderítette, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett. Az asszony ellen az eljárást a hatóság megindította. A kár biztosítás utján megtérül. — Október 23-án Cseri János istállója Ágón kigyuladt, amittől a melléképületek is tüzet fogtak és leégtek. A kár 1388 K. ami a biztosítással megtérül. A tűz valószínűleg gyújtogatás műve, a nyomozás is így irányban folyik.

— **Raktartás.** Vasárnap este 11 óra tájban kigyuladt Kern testvérek vaskereskedő cég raktára. A tüzet a személyzet idejekorán észrevette s azonnal elfojtotta. A tüzoltóság kivonulására nem volt szükség.

— **A sötét város.** Kedden este egyegyed kilenckor váratlanul az összes villamoslámpák kialudtak a városban, úgy az utcákon mint a magánházakban, mert a villamostelepen elromlott a szivattyú s így nem volt vizük. És azért, mert a telepen elromlott a szivattyú, az egész város pont éjfélig, amíg a szivattyút kijavították, sötétségben maradt. A nagy sötétséget még az időjárás is fokozta, mert teljesen be volt borulva az ég. Az utcán járókélők mind megálltak, mert a hirtelen beállt szokatlan sötétségben nem láttak maguk elé s csak jó időbe került, míg a szemek hozzászoktak a feketeséghez és az emberek haza tudtak menni. Nem szólva a mindenféle okozott bosszúságról, legérdekesebb képet mutatták a kávéházak, ahol gyertyaszálak égtek az asztalokon s a gyertyák libegő fénye mellett rontották szemeiket az újságolvasók. S mindez a Hazai Villamossági R. T. jóvoltából ért bennünket, mert nem tud tartani a telepen a bekövetkező eshetőségekre számítva egy tartalék szivattyút is!

— **A FMKE. és a választói jog.** A múlt héten jelentettük, hogy a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület okt. 21-én Nyitrán választmányi ülést tart, melyen foglalkozni fog a választói jog reformjával. A gyűlésen Clair Vilmos főtitkár határozati javaslatot terjesztette elő, mely szerint a választmány feltétlenül híve a választói jog kiterjesztésének a *vagyoni és értelmi cenzus* józsa megtartásával és úgy, hogy a magyar állam nemzeti jellege biztosításáért, a demagógia és a nemzetiségi agitáció tápot ne nyerjen. Crausz István elnök kijelentette, hogy hozzájárul a javaslatához, de tekintettel a sajátos felvidéki szempontokra, annak kiegészítését kívánja. Indítványozza, hogy az egyesület álláspontjának e kérdésben való megszövegezése egy bizottságra bízassék, amit a gyűlés elfogadott. — A gyűlés ezek után elfogadta és jóváhagyta a 176.000 koronás Rapcsik alapítványra vonatkozó alapító levélre vezető záradék szövegét, elhatározta, hogy a „magyar-tót

nyelvhatárra analfabéta-tanfolyamokat szervez, s hogy a szegény elemi iskolai tanulóknak ingyen tankönyveket és magyar isteni tiszteletek céljaira magyar énekes és imakönyveket ad.

— **Koncert a Kalvineum javára.** A múlt héten Léván tartott ref. lelkészértekezlet elhatározta, hogy a felállítandó Kalvineum (lelkészek gyermekeinek árvaháza) javára, Léván nagyszabású koncertet rendeznek.

— **Állatdíjazás.** A barsmegyei gazdasági egyesület október 29-én Garamujfaluban tartotta ez évi utolsó állatdíjazását, a gazdák nagy érdeklődése mellett. A díjazásra főlhajtott tehének és üszök száma a közeli falvakban uralkodó ragályos száj és körmfájás miatt igen kicsire redukálódott, de ez a kevés aztán igazán kiváló kvalitású volt. A bíráló bizottság Benkovits Géza elnöke mellett Bornemissza Gábor, Görög Ferenc, Bogner Gyula, Hrasko Mihály, Szvetyik Pál, Benkovits Imre és Krajsik Jenőből állt. A díjak nagyrészt óvári, felsőszecsei és nagykoszmályi gazdák vitték el. Az első díjat Salavári János (Nagykoszmály), tehenéért, az üszök első díját pedig Szilvás István (Kisóvár) vitte el. Ezenkívül még 13 díj lett kiosztva. A díjazás végzetével Benkovits Géza földbirtokos, Pusztaszentkereszten, uri házában látta magyaros vendégszeretettel a bíráló bizottság tagjait.

— **Öngyilkosság.** Franciscy Kálmán, helybeli fogtechnikus szombaton éjszaka szobájában az íróasztala mellett ülvé, fejbelötte magát és meghalt. A revolvért egy kézitűkörbe nézve irányította magára. Hozzá tartozói csak vasárnap reggel vették észre az öngyilkosságot. Az öngyilkos, rokonaihoz intézett leveleiben életuntságról panaszkodott és gyógyíthatatlan betegségét hozta fel tettének okául.

— **A tüdővész és az ellene való védekezés ismertetése.** Mint ismeretes, manapság már csaknem minden községben van népkönyvtár, amely vagy a kormány vagy valamelyik kulturegyesület gondoskodásának köszönheti létezését. Ezekben a könyvtárakban sok jó könyv szórakoztatja és oktatja a népet, de nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy talán egy sem szolgálja annyira a nép érdekét, mint az a könyvecske, amely most hagyta el a sajtót több százezer példányban. Ezt a könyvecskét egyik leghumánusabb társadalmi intézményünk, a „József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület” íratta meg és adta ki éppen a nép számára. Címe: „A tüdővész és az ellene való védekezés ismertetése.” Ennek a szörnyű betegségnek egyik leg-
alaposabb ismerője Geszti József dr., a József Szanatorium igazgató fővárosa írta a füzetet abból a célból, hogy a nép, amelyből a legtöbb áldozatot szedi a tüdővész, megtanulja belőle, miként lehet okos szabályokkal védekezni a fertőzés ellen. Bár az egyesületnek ez a könyvecske rengeteg pénzébe kerül, mégis ingyen juttatja el a községekbe, mert maga a belügy-

miniszter rendeletben utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy a füzetet elterjeszse a nép között. Az az elv vezérli az egyesület, hogy mivel annyi szanatoriumot nem létesíthet s annyi tudóbajos szegény ember van az országban, tehát a mostani és a jövő generáció egészségét kell lehetőleg biztosítani a kórság ellen. Ezt pedig el lehet érni, ha mindenki megtartja azokat az óvórendszabályokat, amelyeket Geszti dr. füzeté előír.

— **A törökök és olaszok.** Harminc és egy-néhány esztendő előtt amikor Bosznia és Hercegovina okkupálása előtt állt az Osztrák-Magyar monarchia, éppen úgy gondolkozott gróf Andrássy Gyula akkori külügyminiszterünk, mint most a tripoliszi okkupáció előtt az olasz külügyminiszter gondolkozhatott. Andrássy akkor azt hitte, hogy pár század baka és egy recsegő katonabanda teljesen elegendő lesz azoknak a zeng-zugos országoknak elfoglalására. De rövidesen megjött a szomorú kiábrándulás a maglaji veszedelemmel, amire aztán észbe kapott a diplomácia is, meg a hadvezetőség is. Andrássy reményei túl vérmeseknek bizonyultak, mert nagy árt fizettünk piros vérben Boszniáért. Így járt Olaszország is tripoliszi akciójában, habár alapjában ezt a kápszi hadjáratot nem hasonlíthatjuk össze Bosznia megszállásával, melyet a nagyhatalmak megbízása folytán szállott meg az osztrák magyar hadsereg, hogy ott rendet teremtsen. Ötvenzer katonája van már odalent az olaszoknak, de talán, ha még egyszer annyit is visz le, az újsághírek szerint, kétséges a győzelme. Ugyátszik, hogy a „beteg ember” epithetonjával illetett török, talán még sem olyan beteg még, amilyennek Olaszország gondolta. A törökök hadierőjét nagyban fokozza az, hogy az arab törzsek mindnagyobb számmal csatlakoznak segítségükre. Mikor ez a harc megindult, a magyar újságolvasók már azon törték fejüket, hogy, úgy gondolhatnánk ugyan melyik harcos félnek álljanak a pártjára. A választás annál nehezebb probléma elé állította ezeket a magyarokat, mert egy a török, mint az olasz nemzet meglehetősen szimpátiára tett szert nálunk a szabadságharc után, mert a magyar emigránsoknak helyet s megélhetést adott országában. De a közhangulatból most már úgy veszszük észre, hogy Léván is a „török párt” van többségben, mert az emberek ösztintén örülnek azoknak az újsághíreknek, melyek a törökök fényes győzelméről adnak számot, míg Olaszország, katonáinak barbár kegyetlenkedései által végleg elveszti a múlt emberek szimpátiáját.

— **Drágább lesz a levélpórtó.** Ha drágább jett a hus, a kenyér, a krumpli a cukor, a ludfertály, a dohány és a többi száz meg száz más cikk és ha ujesztendőitől főlemel-
a vasuti tarifát is, persze hogy nem maradhat már hátra a posta sem — már csak azért nem mert már nagyon régen volt

hogy a levelezőlapok árát négy fillérről ötre emelték — újból emelni kénytelen a levelezés árát. Hír szerint egyelőre csak az osztrák példát akarják követni, s a levelek portóját a helybeli forgalomban az eddigi hat fillérről tízre emelik. Furcsa, hogy a sok, igazán megszívlelésre méltó osztrák példa közül a magyar pénzügyminiszter éppen csak ezt a példát tartja követendőnek, pedig akadna ott több is, olyan is, aminek örülnénk. Habár ez még nem ró valami nagy terhet a közönségre, mert a helyben való levelezés nálunk nem valami kifejlődött, de félok, hogy ezt majd az általános drágítás követi, ha ugyan mindjárt nem az lesz belőle.

Klebs tanár, Berlinben, írja: A természetes **Ferencz József**-keserűviz kitűnő, oly sok oldalról elismert hatásait nekem is alkalmam volt különféle betegségi állapotoknál, névszerint tuberkulotikusoknál is, a legkitűnőbb eredménnyel kipróbálni. Azt tapasztaltam, hogy a betegedési folyamat kezdetén jelentkező székrekedések a **Ferencz József**-viz használata folytán megszűntek, anélkül, hogy utána a rettegett hasmenés állott volna be. — Kapható gyógyszárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapestén.

— **Anyakönyvi bejegyzések. Születések:** Zvarka János Sabik Ilona: halva született fiú; Kajan József Macsuha Mária: Ferencz; Bende Imre Szóó Erzsébet: Erzsébet; Hlavács Mór Nathán Sarolta: László; Zilai István Kósa Jolán: Dezső; Bozsenyik József Pleva Mária: Erzsébet; Koncz István Szabó Erzsébet: Vilmos István; Duschek Ernő Winkler Ilona: Béla Elemér; Varga János Plesszinger Emilia: Mária; Adamcsa György Pomastyik Apollónia: Ilona; Murányi Lukács Sztruhár Anna: József; **Házasság:** Jancsó József Nyevizsánszki Julianna k. kath. **Halálozás:** Franciscy Kálmán 45 éves lővés (öngyilkosság) öz. Orbecz Károlyné 70 éves bélygualladás. öz. Csepreghy Józsefné Sebestényi Mária 71 éves aggkori végkimerülés.

Terménypiac árak a szerdai hetivásárról

Buza	22.10	22 20 K
Árpa	16.40	17.40 K
Rozs	20.—	20.40 K
Zab	18.—	19.— K
Bab	26.—	— K
Tengeri	19.—	20.— K

Árak métermázsánként értendők.

Szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Elutazás miatt egy mahagoni hálószoba berendezés azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhiv.

**Életbiztosító Részvénytársaság
agilis képviselőt**

keres e város és környéke részére. Ajánlatok „Wolf Artur nyomdajelölt tulajdonos Besztercebánya” címre küldendő továbbítás véget.

Egy jó karban levő könyvtár megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Városházköz 3 szám alatt üzlethelyiség december 1-től esetleg azonnal kiadó bővebbet a kiadóhivatal.

„M-i-t? — Papa megengedte! Hísz, valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta hüvelyek fadobozban!

Csak a Jacobi jelzéssel valódi

Most érkeztek olcsó és elegáns

levélpapír ujdonságok!

Kiváló minőségű levélpapírok rendkívül olcsó árak mellett kerülnek eladásra.

Levélpapírok vételkényszer nélkül megtekinthetők

Schulecz Ignác

papíráruházában, Léván Kazinczy-utca 2.

KACHELMANN és TÁRSAI

SÖR- és MALÁTAGYÁR

Távíratcím:
SÖRGTÁR VIHNYEPESZERÉNY

VIHNYE,
(BARS-MEGYE.)

Interurbán-telefon:
VIHNYEPESZERÉNY 7. SZ.

Ajánljuk kitűnő minőségű és
„A C Z É L S Ö R“
név alatt forgalomba hozott gyártmányunkat.

Megrendelhető: $\frac{1}{8}$ s, $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ Hl. hordókban
és 0.5, 0.7 L. palaczkokban

Léván és vidékén egyedüli elárusító:

Weil Jakab

Léva, Mártonffy-utca 9. szám.

☛ Pártoljuk a megyei ipart! ☚

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség
szíves tudomására adni, hogy

óra és ékszer

üzletemet az Engel-féle házból a Vá-
rosi szálloda épületébe helyeztem át.

Üzletemben raktáron tartom a leg-
divatosabb és a legegyszerűbb óra és
ékszer árukat, egymint valódi **briliáns
ékszereket, amuletteket, gyűrű-
ket, fülbevalókat, arany láncok-
kat és karkötőket**, nagy raktár
valódi és china ezüst dísz tárgyakban
és evőeszközökben.

Azonkívül raktáron tartok arany,
ezüst, acél és nickel zsebórákat, to-
vábbá palinander, mahagoni, diófa és
fényes polírozott inga órákat harang
ütéssel. — Omega órák nagy válasz-
tékban. Mindennemű óra és ékszer
javítások saját műhelyemben készülnek
és jutányosan számíttanak.

A nagyérdemű közönség további
pártfogását kérve, mély tisztelettel

STEINER SÁNDOR

órák és ékszerész.

Kézimunka! Előnyomda!
Megérkeztek

már az őszi ujdonságok!

Angol costumkelmék blousszövetek, gyap-
juflanellók szövött és flanellbarchetok.

Legujabb ruhadiszek, úri nyakkendők, sap-
kák, keztyűk, harisnyák, stb. legolcsóbb be-
szerzési forrása.

SZILÁRD JÓZSEF

női- és uridivatáruháza

Léva, Calvin-palota.

Jutányos árak!

Figyelmes kiszolgálás!

KUGLER

dessert-sütemények, legjobb kiv. finomtorták, teasütemény
és sandwich-különlegességek frissen, nagy választékban

Bartos Henrik cukrászdájában

Léva, Mártonffy-u. 2
készülnek. Bel és külföldi cukorkakülönlegességek gazdag
választékban. — Parfait-készítményeim elsőrendűek

Házhoz szállítandó megrendelések pontos kivitelére nagy súly lesz fektetve. Naponta szetküldés a vidékre is.

Állandóan friss hab tejszín kapható.

Alkalmi vétel.

Raktárom túlhalmozása miatt a legujabb ruhakelmék,
mosóbarcheud és flanellok nálam leszállított árban
kaphatók,
Holzmann Bódog divatárúházában
a „Városi-vigadó” palotában.

(Ezelőtt 22 évig Frommer-féle házban volt, mely üzlethelyiség kiadó.)

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb
egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más
szappannal való 3-szoros átdörzsölés
és sel.

Tisztaságért szavatosság!

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélben megkeresésre mintákkal
személyesen teszem tiszteletemet.

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁKY NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETŐFI-UTCZA.

Dús választéku raktárt tart

fa ércz koporsókból
koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Riessner-Kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonosú. Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzeléssel egész télen ég, midtől a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakarítatik. Látható tűz eredeti biztonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is

Egyedüli elárúsítás, nagy választék és raktár.

Róth K.

vaskereskedése, Léva Fő-tér.

Szén

Koks, Briket, Antracit
szükségletét

a pontos szállítás érdekében későbbi
határidőkre már most feladni kérem

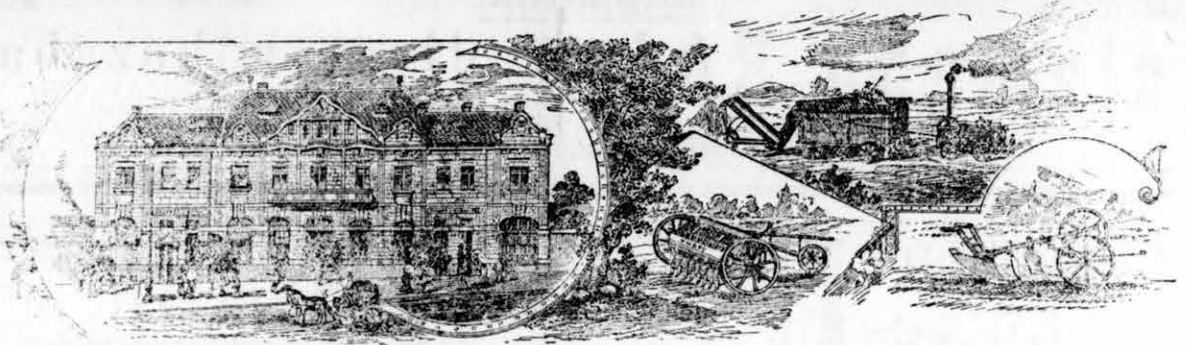
Radnay Károly

Budapest, Nagymező-utca 13. sz. I emelet
Telefon 164. 75—26. 26—27. Sürgőnyclm: Antracit, Bud ap

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Telefon szám 33.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók

Műkölapos jégszekrények. ↔↔↔ Világhírű láncoskutak.

Községi és kerti fecskendők.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER sütőporát használja á 12!

Teljesen higiénikus, orvosok által ajánlott élesztőpótló.

Használata által minden tészta nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle Vanilin cukor á 12 f.

a legnemesebb fűszere minden tésztaé, kakaó és tea, csokoládé és krém, kuglóf, torta, pudding és tejszín, továbbá finom vagy porcukorral vegyítve mindennemű sütemény behintésére. Pótol 2-3 cső vanillát. Ha félcsomag Dr. Oetker vanilincukrot 1 kgr. cukorral keverünk és ebből 1 vagy két teáskanálnyit 1 csésze teára öntünk, úgy egy kitünő aromájú, teljes italt kapunk.

Dr. Oetker sütőpora és vanilincukra minden fűszerkereskedésben stb. kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomag mellett van. Receptgyűjtemény ingyen!

Erdélyi-féle

MALOM

Alsóvárardon eladó.

Értekezni lehet

Wilcsek Salamon kereskedésében Léván.

Interurban telefon szám 12.

Tüzifa porosz kőszén és pír-
szén megrendelést elfogad
és házhoz szállít.

BRAUN JOZSEF ES FIA

(Honvéd-utca, Wertheimer-ház).

Házasulandók figyelmébe!

A legmodernebb lakberendezések, melyek saját műhelyemben készülnek, nagy választékban és szolid árak mellett kaphatók

STEINER JÓZSEF

butor kereskedő, kárpitos és asztalosnál.

Léván, Básti-utca 1. Wertheimer-féle ház.